

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕРИТОРІЇ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: СТРУКТУРА ТА СКЛАДОВІ ЕЛЕМЕНТИ

доц. Старченко Л.В., студент Лук'яненко В.В.

Соціально-економічний розвиток території значною мірою залежить від величини та ефективності використання економічного потенціалу даної території. Термін «потенціал» у своєму етимологічному значенні походить від латинського слова «*potentia*» і означає «приховані можливості», які у господарській практиці, завдяки праці можуть трансформуватись в реальність.

Економічний потенціал держави, території, компанії, підприємства є основою їх розвитку. Наприкінці ХХ сторіччя поняття «розвиток» набуло нового визначення – «сталий». Концепція сталого розвитку була прийнята на конференції ООН у Ріо-де-Жанейро у 1992 р. [2].

Сталий розвиток – це такий розвиток, який задовольняє потреби теперешнього часу, але не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої особисті потреби [1].

Таким чином, виходячи з існуючих понять економічного потенціалу та беручи до уваги умови сталого розвитку під економічним потенціалом території (ЕПТ) розуміємо – можливу сукупну здатність усіх економічних ресурсів території максимально забезпечувати потреби існуючого на даній території населення таким чином, щоб не наносити шкоди можливостям майбутніх поколінь для задоволення їхніх власних потреб. Визначається кількістю та якістю наявних економічних ресурсів, які можуть бути залученими у суспільне виробництво, а також умовами, які забезпечують їх найбільш ефективно використання.

ЕПТ оцінюється при опрацюванні територіальної стратегії розвитку обсягами, структурою, рівнем використання, ступенем зносу основних фондів, розгалуженістю виробничої бази, наявністю наукоємних, інвестиційно спроможних галузей і підприємств, здатних до реалізації інноваційної моделі економічного зростання, ступенем кваліфікації трудових ресурсів, потужністю, технічним станом та цільністю інженерно-транспортної інфраструктури території. ЕПТ характеризує можливості територіальної економіки виробляти матеріальні блага, надавати послуги, задовольняти економічні потреби

суспільства. Ці можливості дають всі наявні на території ресурси – виробничі, матеріальні, трудові, природні, фінансові, науково-технічні, інформаційні та ін. Відповідно ЕПТ включає як складові частини виробничий, екологічний (природно-ресурсний), трудовий потенціали.

Еколого-економічний (природно-ресурсний) складають усі види природних ресурсів, що є на території чи в підконтрольній їй частині Світового океану: мінерально-сировинні, земельно-грунтові, агро-кліматичні, водні, гідроенергетичні, біологічні (в т. ч. лісові), природно-рекреаційні.

Виробничий – формується основними виробничими фондами, до яких входять будівлі, споруди, трубопроводи, машини, устаткування тощо; інноваціями в науці і техніці; інвестиціями у розвиток виробництва.

Трудовий (кадровий) – характеризується кількістю і якістю робочої сили. Включає освітній потенціал, культурний рівень населення території, що розглядається.

До складу елементів економічного потенціалу можна віднести: економічно активне населення, у т.ч. зайняте населення; основні фонди, у т.ч. виробничі та невиробничі; запаси і резерви матеріальних цінностей різного призначення, у т.ч. предмети виробничого призначення та предмети споживання тривалого використання; природні ресурси виробничого призначення, у т.ч. розвідані і враховані, залучені у виробництво; нематеріальні ресурси, у т.ч. наукова інформація, технічна інформація, економічна інформація. Представлені елементи є джерелами економічного потенціалу [2].

Визначення поняття економічного потенціалу території, його структура та складові мають не тільки важливе наукове, але й практичне значення, оскільки уявлення про його зміст визначає підхід до його оцінки, вимірювання і управління.

1. Программа действий: повестка дня на 21-й век и другие документы конференции в Рио-де-Жанейро. – Женева: Центр «За наше общее будущее», 1993. – 70 с.

2. Экономический потенциал административных и производственных систем: Монография / Под общей ред. О.Ф. Балацкого. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2006. – 973 с.